

MAZLUMDER

AFYON SULTANDAĞI RAPORU

**AFYON SULTANDAĞI İLÇESİNDE ÖLÜMLE SONUÇLANAN BİR ADLİ VAKA
SONRASINDA KÜRTLERE YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN SALDIRILARA İLİŞKİN
VAKA İNCELEME RAPORU**

07.01.2012

HAZIRLAYANLAR

Ahmet Faruk ÜNSAL (MAZLUMDER Genel Başkanı)

Nurcan AKTAY (MAZLUMDER Genel Yönetim Kurulu Üyesi)

Av. Şerife Gül ARIMAN (MAZLUMDER Ankara Şube Başkanı)

Av. Hüseyin ZORBOZAN (MAZLUMDER Uşak Şube Başkanı)

Av. Murat UÇUR (MAZLUMDER Afyon Temsilcisi)

Av. Abdullah Ümran EKİNCİ (MAZLUMDER Cizre Temsilcisi)

Afyonkarahisar, Sultandağı İlçesi Olaylarını İnceleme Sonrası Türk Sorununu Düşünmek

Herhangi bir ilçenin herhangi bir birahanesinin çıkışında yaşanabilecek sıradanlıkta ve bir cinayetle sonuçlanan gençler arası kavganın, Sultandağı'nda birden toplumsal cinneti tetikleyerek ilçeye 25-30 yıl önce yerleşmiş Kürtlere karşı etnik nefrete dönüştüğü haberleri, başkent sokaklarında dolaşan sıradan insanlarca genellikle, ya haberlerin abartısı ya da etnik siyaset yapanların kendilerine malzeme bulma gayretkeşliği olarak değerlendirilir.

Bu, bir empati noksanlığı değildir. Ya yaşananları kendimize yakıştıramayız dolayısıyla olanları kabullenemeyiz ya da henüz bilinçaltımızla yüzleşmeye hazır değilizdir. Tıpkı olayları incelemek üzere ilçeye gittiğimizde, makamında kendisini ziyaret ettiğimiz Belediye Başkanı ve seçilmiş meclis üyelerinin yaptığı gibi. "...burası çevredeki en demokrat ilçedir... Kimse kimsenin yaşam tarzına karışmaz... en fazla birahane bu ilçededir... Meyvecilikle geçinen ilçemize her yaz Güneydoğu illerinden meyve toplamak için Kürtler gelir ve bizler bahçelerde çadırlarını hazırlarız... Şimdiye kadar hiçbir problem yaşamadık, hatta Kürt işçilerden çok gelin almışlığımız vardır..."

Bahse konu olay, 28 Aralık 2012 Cuma günü, ilçe merkezinde, akşam yaklaşık 19:00-20:00 sularında oluyor. Olayı duyduğumuzda bizler de habere bir abartı marjı ile yaklaştık, nihayetinde katil zanlıları yakalanmıştı ve olaylar yatışmış olmalıydı. Birkaç gün geçmesini, manzaranın netleşmesini bekledik. İlçeden kendileriyle telefon görüşmesi yaptığımız aile olayın tarafıydı ve gerçeği çarpıtabilir veya gizleyebilirdi.

Haberlerin vahametini ve merakımıza yenik düştük ve 4 Ocak 2013 Cuma günü yola çıktık. Önce il merkezinde Vali. Olanları, olayların daha fazla büyümesinden, diğer yerlere yayılmasından ve ilin adının kötüye çıkmasından duyulan endişeyle, biraz resmi biraz da insani kaygılarla dile getiren devlet temsilcisinin ağzından dinledik. Olması gerekenleri de, saldırıların lokal olduğu ve sadece taraf olan ailelere dönük olduğunu da dinledik. Ona göre biraz da her yerde görülebilecek olan ama kabul edilemez olan, üstesinden gelinemeyen linç kültürünün sonucu olarak anlaşılabilirdi olanlar. Güvenlik güçlerinin aldıkları önlemleri ve halen devam etmekte olan koruma önlemlerini de dinledik.

Sonra Sultandağı. Olaya taraf olan Kürt ailenin ilçe girişinde bir bahçe içindeki 9 evini ziyaret ediyoruz. Etrafta polis koruması. Kendilerince olayı anlatıyorlar.

Edindiğimiz izlenime göre kavga her yerde görülebilecek türden. Gerek maktul tarafı gerekse de öldürdüğü iddia edilen tarafı kavganın başlamasından sonuçlanıncaya kadar olaya iten ve olayda tutan sebep, etnik kökenleri nedeniyle birbirlerine duydukları husumet olmayıp sıradan bir gençler arası kavganın sebeplerinden başka bir şey değil. Maktul ağır yaralı olarak hastaneye getirildiğinde ve her iki tarafın yakınları hastane bahçesine gelmeye başlayınca, yani tarafların kimler oldukları belli olmaya başlayınca, olay, "Kürtler adam öldürdü"ye dönüşerek kitlesel şüursuz şiddete evrilmeye başlıyor.

Sayıları bin kişiyi aştığı ifade edilen kızgın kitle, önce, genci öldürdüğü iddia edilen şahsın ailesinin akrabalarıyla beraber yaşadığı bahçe içindeki 9 eve yöneliyor. Kalabalığın civar ilçelerden geldiği rivayeti çokça konuşuluyor. Mutlaka araştırılmalıdır. Polis barikatı ve biber gazlı müdahale faciayı önüyor. Daha sonra kitle Kürt işçi

çalıştıran yerli müteahhitlerin işyerlerine yönelmeye çalışıyor. 25-30 yıl kadar önce kendi memleketlerinde yaşadıkları şiddetin mağduru olarak ilçeye göç eden Kürtler genellikle inşaat işinde çalışmaktadırlar ve ucuz ve kaliteli işçiliklerinden dolayı yerli müteahhitlerce tercih edilmektedirler. Kalite ve fiyatta Kürt ustalarla yarışamayan bir kısım kiskanç yerli ustaların işgücü piyasasında rekabet üstünlüğü elde etme ve tekel kurma isteğiyle ahlaksızca kışkırttığı şuursuz kitle, dedeleri Sultandağı'nda doğmuş yerli işadamlarının işletmelerine yönelirken alınan sıkı güvenlik önlemleri büyük bir faciayı önlüyor.

İlçe yerlilerinin;

- Olaylara karışmamış olan ve her şeyden bihaber olan Kürt komşularına dönük ev baskınlarının hemen birkaç saat öncesinde, bir yerden haber almışçasına ve bir yerden dağıtılmış izlenimi verecek kadar aynı ebatlara sahip bayrakları pencerelerine asarak bir bakıma az sonra olacıklardan kendilerini koruması,
- böylelikle aslında zımnın "öteki"ni hedef göstermesi,
- hatta sokağa çıkıp doğrudan saldırgan güruha "öteki"nin evlerini tek tek göstermesi, kimi zaman beraber taş atması, evleri arabaları tahrip etmesi, kapıları zorlaması,
- olaylar yatıştıktan günlerce sonra dahi, şimdiye kadar hiçbir husumet yaşamadıkları saldırıya uğramış kapı komşuya geçmiş olsuna gitmemesi,
- esnafın Kürtlere satış yapmaması, alışverişin polisler verile para ile polis tarafından yapılması,
- ya da Kürtlerden kız almış yerli damatların her zaman aldıklarından daha fazla miktarda alışveriş yaptıklarında kimi esnaf tarafından "Kürtlere malzeme mi götürüyorsun" sorgusuyla karşılaşmamak için kayınpederlerinin tedariklerini dikkatlice ve belli etmeksizin yapması,
- evleri taşlanırken korku dolu gözlerle çaresiz büyüklerin arkasına sığınan ve halen okula gidemeyen küçücük Kürt çocuklarının yüzlerinde ifade edemedikleri endişe ve hınç,
- Cuma namazına gitmek istediği halde namaza gidemeyen Kürt komşunun kırgınlığı

Telafi edilmez ve gönülleri alınamaz ise, beraber yaşama iradesi yalnız Sultandağı'nda değil Anadolu'nun pek çok yerinde çok ağır yara alır.

Adli ve idari makamlar bir yerden kumanda edildiği izlenimini kuvvetle veren bu tertibin açığa çıkartılması için

- telefon ve Mobese kayıtları üzerinden kalabalığın nasıl ve kimler tarafından toplandığı, olaya karışmak üzere hangi ilçelerden geldiği ve kitlenin olayla ilgisi olmayan Kürt evlerine nasıl yöneltildiği araştırılmalı,
- şimdiye kadar baskın olaylarına karışan yüzlerce kişiden tek bir kimsenin dahi adliyeye sevk edilmemiş olması Kürtlerde gelecek endişesini arttırmaktadır, adliyeye sevkler geciktirilmemelidir,
- ayrımcılık suçu işleyerek Kürtlere mal satmayan esnafın ruhsatlarının iptal edilerek adliyeye sevk edilmelidir,
- bundan böyle esnafın veya işverenlerin etnik farklılığı neden göstererek ayrımcılık yapmalarına kararlılıkla engel olunacağı algısı verilmelidir,

- evleri tahrip edilenlerin zararları tazmin edilmiştir ama arabalar için herhangi bir tazmin edici önlem alınmamıştır, bir an önce maddi zararların tümü tazmin edilmelidir,
- Milletvekilleri, Vali, Kaymakam, Belediye Başkanı, Belediye Meclis üyeleri, İl Genel Meclis üyeleri ve ilçenin hatırı sayılır insanları, saldırıya uğramış olan Kürtler ve komşularının ilişkilerini normalleştirmek için özel önem ve dikkat içinde programlar yapmalıdır.

Öyle anlaşılmaktadır ki Sultandağı özelinde, 90 yıldan fazla bir zamandır yanlış kodlanmış millet-i hâkime anlayışıyla kirletilen ve “öteki” ile birlikte yaşamayı imkânsız hale getirecek çıldırmalara müsait hale getirilen Türk bilinçaltı, lazım olduğuna inanılan bir zamanda, istihdam edilmek istenmiştir. Bu bilinçaltı, Kürdü, eşiti olarak değil ancak işçisi olarak, “karı”sı olarak veya himayesindeki mülkü olarak kabul edebilmektedir. Bu topraklarda barışı sağlamak üzere atılacak olan her adımı anlamlı ve başarılı kılacak olan işlerinin en önemlilerinden biri bu kirli bilinçaltının temizlenmesidir. Sultandağı olaylarının, Hükümet ile İmralı arasında başlatılan görüşme trafiğine denk gelmiş olması çok düşündürücüdür. Hükümetin, bir taraftan görüşmeleri sürdürmeye devam etmesi diğer taraftan da yaklaşık bir asırlık birikime sahip bilinçaltı temizliğine dair işler yapması gerekir. Zira bu kirli bilinçaltı, atılan her kıymetli adımı istediği zamanda bozabileceklere yeterince fırsat zenginliği sağlamaktadır. Türkiye'nin bir Türk sorunu vardır ve Türk sorununu çözemeyen Türkiye'nin bütünlüğünden endişe etmesi için bundan daha büyük bir nedene de ihtiyacı yoktur.

Ahmet Faruk ÜNSAL

MAZLUMDER Genel Başkanı

AFYON SULTANDAĞI RAPORU

İÇİNDEKİLER

A. OLAY YERİ- AFYON SULTANDAĞI - HAKKINDA BİLGİ

B. OLAY ÖZETİ

C. YAPILAN GÖRÜŞMELER

1. VATANDAŞLARLA YAPILAN GÖRÜŞMELER

- i. Hayatını kaybeden Orhan ŞAHİN'in Ailesi İle Yapılan Görüşmeler
- ii. Cinayete Karıştığı İddia Edilen KIRAN Ailesi İle Yapılan Görüşmeler
- iii. Olaya Karışmayan Kürt Vatandaşlarla Yapılan Görüşmeler
- iv. Türk Vatandaşlarla Yapılan Görüşmeler
- v. Esnafla Yapılan Görüşmeler

vi. Kız Yurdu Sorumlusu Hasan Topuz İle Yapılan Görüşme

2. YETKİLİLERLE YAPILAN GÖRÜŞMELER

- i. Afyon Valisi İrfan BALKANLIOĞLU Yapılan Görüşme
- ii. Kaymakam Mevlüt ŞEKERCİ İle Yapılan Görüşme
- iii. Belediye Başkanı Osman ACAR İle Yapılan Görüşme

D. TESPİTLER

E. SONUÇ VE ÖNERİLER

A. OLAY YERİ - AFYON SULTANDAĞI- HAKKINDA BİLGİ

Sultandağı, Afyonkarahisar ilinde, Afyonkarahisar şehrinin 68 kilometre doğusunda bulunan bir ilçesidir. Kuzeyinde Bolvadin, güneyinde Yalvaç, doğusunda Akşehir, batısında Çay ilçeleri ile komşudur. İlçenin sulanabilir arazileri üzerinde ise meyvecilik önde gelmektedir. Kiraz, vişne, elma üretimi ilçe ekonomisinin temelini oluşturmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu 2011 verilerine göre nüfusu 5.901 kişidir.¹ Bölgede yaklaşık 50-60 hanenin Kürtlere ait olduğu ifade edilmiştir. Kürt vatandaşları bölgede inşaat işleri ile uğraşmaktadırlar.

Kürt vatandaşlar, yaz aylarında meyve toplamak üzere Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden geçici, süreli işçi olarak gelmektedirler. Sultandağı'nda olay zamanına kadar Kürt-Türk çatışmasına rastlanmamış, Kürt ve Türk vatandaşları arasında kız alıp vermeler yaşanmıştır.

B. OLAY ÖZETİ

Afyon'un Sultandağı ilçesinde 28 Aralık 2012 tarihinde Cuma günü akşam saatlerinde trafikte yol verme tartışmasıyla başlayan kavgada Orhan ŞAHİN (19 yaşında-öğrenci) yaşamını yitirmiştir. Orhan ŞAHİN'in ağır darbeler alarak hayatını kaybettiği ifade edilmekte olup, iş bu raporun hazırlanması aşamasında adli tıp raporu savcılığa gelmemiştir. Ancak olayla ilgili KIRAN ailesinden iki kişi tutuklanmıştır.

Adli bir vaka olarak başlayan olaydan sonra Kürtlere yönelik saldırılar gerçekleşmiş, büyük kitleler halinde olaya karıştığı iddia edilen evin etrafı sarılmaya çalışılmış ancak emniyetin yoğun tedbiri ve grubu dağıtması ile olayların büyümesi önlenmiştir. Bunun üzerine tedbiren olaya karıştığı iddia edilen Kürtlerin evlerinin etrafı Çevik Kuvvet tarafından korumaya alınmıştır. Ertesi gün gece geç saatlerde büyük bir kitle olaya karışmayan Kürt vatandaşlarının bulunduğu bölgelere yönelerek, ev ve arabaları taşlamışlardır. Emniyetin olaydan hemen kısa süre sonra grubu dağıtmak üzere bölgeye ulaşması üzerine grup dağıtılabilmektedir.

Adli bir vaka, Kürt-Türk meselesi şeklinde bir ayrışmayı beslemiş, olaya karıştığı iddia edilen KIRAN ailesi evlerinde mahsur kalmışlardır. Hem can güvenliği, hem de ilçedeki esnafın kendilerine yiyecek vs.ihtiyaçlarını satmaması üzerine gıda ve diğer ihtiyaçları

¹ <http://www.webcitation.org/6BuGGrNlx>

polis tarafından karşılanmaktadır. Olaya hiç karışmamış ve bilgi sahibi de olmayan diğerkürt vatandaşlara yönelik mütecaviz tutumun iş bu raporun hazırlanması esnasında devam etmekte olduğu görülmüştür. Aileler çocuklarını okula gönderememişler, gıda ihtiyaçlarını karşılamaları hususunda Türkmen aileler ve polisten yardım almışlardır. Komşuları ile çok iyi geçinen aileler, komşularının olaylardan sonra kendilerine selam vermediklerini ve konuşmadıklarını belirtmişlerdir. Kendilerine sorulduğunda Türk komşular, korktuklarını ve bu yüzden konuşmadıklarını ifade etmişlerdir. Olaydan sonra hemen her ev ve esnafın camlarına aynı ebatta Türk bayrağı astığı görülmüştür. Bu arada basına olaya karışan kişilerin tehcir edilmek istendiğı şeklinde iddialar yansımış, ancak gerek aileler gerekse yetkililer tarafından bu bilgi yalanlanmıştır. Olaya karışmayan Kürt vatandaşları Cuma namazına dahi gidemediklerini ifade etmişlerdir.

C. YAPILAN GÖRÜŞMELER

a. Vatandaşlarla Yapılan Görüşmeler

i. Hayatını kaybeden Orhan ŞAHİN'in Ailesi İle Yapılan Görüşmeler

Çocuğunu kaybeden ailenin evine MAZLUMDER heyeti tarafından ziyarette bulunulmuş ve taziyeler iletilmiştir. Ailenin son derece metanetli olduğu, hiçbir grup veya tarafı yönlendirecek bir tutum sergilemedikleri gözlemlenmiştir. Üzüntülü Anne; oğlunun 19 yaşında olduğunu, Antalya'da üniversite okuduğunu, olay esnasında çarşıda olduğunu belirtmiştir. Evlerinde Kürt işçilerin çalıştığını, onlardan yana hiçbir kötülük görmediklerini, oğlunun çıkan kavgada tarafları ayırmaya çalıştığını duyduğunu ifade etmiş, oğlunun böyle bir kavgada taraf olacak biri olmadığını belirtmiştir.

ii. Cinayete Karıştığı İddia Edilen KIRAN Ailesi İle Yapılan Görüşmeler

Sait KIRAN : "Saldırıya diğerkilçelerden de katılanlar oldu"

Biz 9 aileyiz, 70-80 nüfus. Bitlis'ten geldik. 20 yıldır burada yaşıyoruz. İlçede 60-70 tane Kürt hane var. Olay olduktan sonra çok saldırı oldu. 1000-2000 kişi saldırı. Diğerkilçelerden de gelenler oldu. Sultandağı'nda bu kadar insan toplanamaz. Mallarımıza paha biçildiğı yalan. Öyle bir şey olmadı."

Musa KIRAN : “Üç yerimden yaralandım.”

“Voleybol maçı vardı. Yeğenimi aradık. Maça çağırdık yeğenimi gelmedi. 10 dakika sonra o bizi aradı. Beni dövdüler dedi. Bir markete saklanmış. Ben şaka yapıyor sandım. Sonra kız yeğenim aradı. BU defa olayın gerçek olduğunu anladım. Yeğenimin yanına gittim. Üç kişi yeğenimin üstüne araba sürmüş. Onlar araba sürünce dikkat edin yavaş demiş. Sonra markete saklanmış. Ben gittiğimde orada marketin ilerisinde göbekte 30 kişi vardı. Biz 4 kişi idik. Bu halde o çocuğu nasıl öldürelim. Ölen çocuğu başta ben gördüm, onu tekme tokat dövüyorlardı. Her köşeden iki üç kişi çıkıyordu, kimin kime vurduğu anlaşılmadı. Bize saldıranlardan sadece iki kişiyi tespit edebildim. Onu da polislere söyledim.

Ben 3 yerimden bıçaklandım. Sağ baldırım sinire yakın olarak bıçaklandım ve parmağımdan da. Ben ölen çocuğun üzerine kapaklandım. Sonra hastaneye getirildim. Ben geldiğimde daha çocuk ölmemişti. İki hemşirenin konuşmasına şahit oldum. Çocuğun kan kaybı olduğunu söylüyorlardı. Hastane önünde 100 kişilik kalabalık bir grup toplanmış. Benim üç abim de hastane önüne geldi. Şimdi cezaevinde Yılmaz ve İlyas var. Yılmaz ben bıçaklandıktan sonra olay yerine geldi. Ama buralarda tanındığı ve ismi bilindiği için onun ismini vermişler. İlyas 52 yaşında, Yılmaz 49. İkisi de cezaevinde.

Kürt halkına işveren yurtlar da basılmış. Bunların da camları kırılmış. Tuna Yurdu, Doğan Kafe hep yakıp yıkmışlar.(Tuna Yurdu yetkilisi aşağıda kayda alındığı üzere, buna teşebbüs edilmiş olduğunu ancak güvenlik güçleri tarafından izin verilmemiş olduğunu dolayısıyla bir zarar oluşmadığını belirtti.)

Biz alışveriş yapamıyoruz. Bize bir şey vermiyorlar. Yiyeceğimizi içeceğimizi alamıyoruz. Eşim hamile, polis yanımızda olmazsa doktora gidemiyoruz. Bizi tehdit ediyorlar diyorlar. Mağdur bir şekilde bekliyoruz. Kaymakam geçmiş olsuna geldi. ”

İsa KIRAN: “Neden saldırdılar bilmiyorum.”

“Önümde bir araba aniden frene bastı. Bana çarpmak üzere idi. Sanki daha önceden bana kızmış gibiydiler. Bıçakla kovalamaya başladılar. Amcamı aradım gel beni al diye. Bana neden saldırdıklarını bilmiyorum.”

Serhat KIRAN : “ Herkes Allahuekber diyor, ben de Müslümanım”

“Hastane önünde olaya karışan gencin öldüğü haberi gelmeden birileri “bunlara ekmek vermeyin” diye bağırды. Daha sonra ertesi gün herkes evlerinin önüne bayrak

astı. Ben de TC vatandaşıyım. Sonra herkes “Allahuekber” diyor, ben de Müslümanım.”

Adalet KIRAN:

“Eşim dayısını görmek için hastaneye gitti. Hastane önündekiler eve doğru gelmeye başladılar. Buraya saldırdılar. Güvenlik geldi müdahale etti.”

Devlet KIRAN:

“Benim eşim tutuklu. Hastayım. Hastaneye gitmem lazım ama bırakmıyorlar. Çok korktuk. Çok kötü şeyler yaşadık.”

iii. Olaya Karışmayan Kürtlerle Yapılan Görüşmeler

Vedat Bey : “Bayrak asmayan evlere saldırdılar”

“ Burada 6-7 hane var. Her mahallede 6-7 aile var. Ağrı, Van, muş, Bitlis... Çeşitli yerlerden gelenler var. Olaydan sonra bizim evlerimize de saldırdılar. Bayrak asmayan evlere saldırdılar. Türk evleri hepsi birden bayrak astı. Bayraklar cumartesi günü asılmaya başlandı. Bizim bayrakla davamız yok. Bize, İşiniz bu, PKK lısınız diye bize bağırdılar. Damatlara baskı yapıyorlar. Türkmen damatlara gıdalarımızı aldırıyoruz. Ekmek fazla alsa neden fazla aldın diyorlar. O yüzden 5 ekmeği bir yerden, 5 ekmeği başka yerden alıyorlar. Cumaya gidemedik. ”

Kerem ALGIN: “İsrail-Filistin gibi olduk”

“Saldırıyı gerçekleştirenler sadece buranın insanı değil. Burada o kadar insan yok! Bir haftadır çarşıya çıkamıyoruz. İhtiyaçlarımızı karşılayamıyoruz. İsrail-Filistin gibi olduk. Biz 88 yılından beri buradayız. Komşularımızla iyi idik, şimdi konuşmuyorlar.”

Abidin DİKMEN: “Bayrağı silah gibi kullandılar”

“Herkesin evinde bayrak oldu. Bayraksız evlere saldırdılar. Yaklaşık 500 kişi vardı. Bayrağı silah gibi kullandılar. Sadece camlar ve duvarlarda hasar var. Komşularımız konuşmuyor. Çocukları bakkala gönderdiğimizde, bakkal soruyor Kürt müsün Türk müsün diye. Ekmeğimizi gıdamızı polis getiriyor.

Ambülâns çağırdık. Çocuğu hastaneye götüremedik. Saldırı günü buraya 500 kişi geldi. Jandarmayı aradım. Dedi polisi ara. Sonra polis geldi. Çoğu dışarıdan gelmiştir. Burada o kadar kişi yok.”

Aynur DİKMEN:

“Evlerde mahkûm kaldık. Oğlum hastalandı korkudan bayıldı. Hastaneye götürüyorduk, ambulansın yolunu kestiler.”

Bayram Bey:

"Amcamların aşığında bahçeleri var. Gece 11-12 gibi silahlı birileri gelmiş ve birkaç el ateş atmışlar. Polisi aradık. İfade verdik."

Ayrıca, vatandaşlara yetkililerden bir talepleri olup olmadığı sorulduğunda, saldırılardan sonra vali ve kaymakamın olay yerine müşahede ve geçmiş olsun dileklerini iletmek üzere gelmediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca korktukları ve en temel hayati gereksinimleri için halen hayatlarının normale dönmediğini ifade etmişlerdir. Bunun üzerine heyetimiz tarafından bu durum yetkililere iletilmiştir.

iv. Türk Vatandaşlarla Yapılan Görüşmeler

Komşu kadın (İsmi vermek istemedi) : *"Türküm, Kürt değilim diye bayrak astık"*

"Komşularımız iyiydi. Komşularımızdan korktuğumuz kimse yok. Onlardan daha önce bir zarar görmedik. Bizler aynıyız. Aynıyız ama bilmem işte, onları ziyarete gitmedik. Aşığında bir olay olmuş. Sonra Türküm, Kürt değilim diye bayrak astık."

Komşu kadın (isim istenmedi) :

Benim barakanın da üstüne taş atıldılar. Korktuk bayrak astık. Eşim geçmiş olsuna gitti, ama ben gitmedim, korktuk. Kaç senelik komşum hiç zararını görmedim. Çocuklarımız birlikte büyüyor."

v. Esnafla Yapılan Görüşmeler

Ş. Market Yetkilisi:

(Kürt vatandaşlara gıda satmadığı yönünde bir iddianın olduğu kendisine soruldu.) *"Bu konuda kesinlikle konuşmak istemiyorum. Bu bakkal herkese açık. Öyle bir ayırım yapmıyoruz. Eğer bir şey almayacaksanız çıkın."*

Mahalle Bakkalı Yetkilisi:

(Camlara neden bayrak astıkları soruldu) *"Burada çok büyük olaylar oldu. Kürt Türk olayları oldu. O yüzden bayrak astık."*

vi. Kız Yurdu Sorumlusu Hasan Topuz İle Yapılan Görüşme

"Ben müteahhit olduğum için yanımda çalışan inşaat işçileri var. Kürt işçiler uzun zamandır bu işlerde çalıştıkları için işlerini güzel yapıyorlar ve ben de onlara iş veriyorum. Olay yerinde Hasan Topuz da bu adamlara iş veriyor demişler. Orada

bazıları yurdun camlarını taşlamak üzere bu tarafa yönelmiş. Polis müdahale edip buraya gelmelerini engellemiş.

Oradaki kalabalık muazzam bir kalabalıktı. Yabancı gelen var mıydı bilmiyorum ama 1500-2000 kişi vardı. Cumartesi cenaze kalkmayacak dediler, buranın pazarı olur, kalabalık olur diye. Pazar günü cenaze kalktı. Ben Pazar günü mezarlığa gittim. Polis arkamdan gelip, senin güvenliğinin için burada durmaman daha uygun olur, emniyet yönünden bizi dinlersen gitmen uygun olur dedi. Ben de geri döndüm. Ve tabi bu durum çok hoşuma gitmedi. “

b. YETKİLİLERLE YAPILAN GÖRÜŞMELER

i. Afyon Valisi İrfan BALKANLIOĞLU Yapılan Görüşme: “Kürt ailelerin buradan gitmesi yönünde bir ifademiz olmadı.”

“Her yerde rastlanabilecek adli bir vaka meydana gelmiştir. Doğudan gelen bir gence alkollü birkaç kişi saldırıyor. Olay üzerine kendisine saldırılan genç yakınlarını arıyor ve bir minibüsle olay yerine geliyorlar. Türk bir genç sopalarla ve şiş darbeleri ile ölüyor. Ağır darbe almış olduğu belirtildi.

Daha sonra olay büyüyor. Hadise vuku bulduktan sonra hemen Sultandağı'na gittim. Yaklaşık 8 saat orada kaldım. Cenaze günü de orada idim. Olay çıkmaması için diğer grupları oraya yaklaştırmadık. Gerekli önlemleri aldık ve provokasyon yapılmasını engelledik. 20 kadar kişi gözaltına alındı. Bu meseleyi Türk-Kürt sorunu haline getirmek isteyen provakatif gruplar var.

Bizim olaya karışan Kürt ailelerin buradan gitmesi ile ilgili resmi-gayri resmi bir ifademiz olmadı. Cinayete karışan aileler buradan gitmek zehabına kapılmış ve böyle bir talep sunuldu. Cinayete karışan ailenin gitme isteği doğuda bir gelenek. Ancak biz her şekilde gerekli tedbirleri verdik, kendilerinin emniyetlerini sağlayacağız. Sadece suça karışan ailelerin dışarı çıkma sorunu var, o da emniyet nezaretinde gerekli ihtiyaçları gideriliyor.

Ayrıca dışarıdan yani diğer ilçelerden gelen olmamıştır. Olay Sultandağı ile sınırlı kalmıştır.”

ii. Kaymakam Mevlüt ŞEKERCİ İle Yapılan Görüşme

Olayın ilk gecesi Sn. Valimiz buradaydı. Gece saat 2.00-2.30'a kadar burada değerlendirme yaptık. Çünkü olayın kendisi başka yerlere çekilebilecek nitelikteydi. Özellikle cenazenin defnedileceği gün sıkıntılar olabileceğini öngörerek, hemen hemen çevre ilçelerin hepsinden ve Konya'dan çevik kuvvet ekipleri getirttirdik. Yaklaşık 500-600 kişilik çevik kuvvet polisi ve TOMA araçlarıyla çevrede güvenlik önlemleri aldık. Cenazenin olduğu gün provakatif eylemlerde bulunan 19 kişi gözaltına alındı. Bunlar, buranın yerlisi kişilerdi. Cenazeye katılan yaklaşık 1500 kişiden, tahminen 900 kişi cenazeye katıldıktan sonra geri döndü. Cenazeye katılan kalabalığın çoğunluğu buranın yerlisi olan halktı. Geri kalan 600 kişiden 400-500 kişilik bir gurup cenazeden sonra Kıran ailesinin ikamet ettiği yerlere doğru yürüdü. Kıran ailesinin zarar görmesi söz konusu olduğundan yürüyenlere yönelik tazyikli su ve biber gazı kullanarak müdahale etme durumunda kaldık. Ondan sonraki günlerde sayısı bu kadar fazla olmamakla birlikte, küçük guruplar halinde yürüyüşler oldu. Cenaze defin esnasında Sn. Valimiz, İl Emniyet Jandarma Komutanı ve il Emniyet Müdürümüz akşama kadar buradaydı, beraber süreci yönetmeye çalıştık. Olayları değerlendirdik. Endişelerimiz vardı, olayların farklı yönlere çekilmesi söz konusuydu. Fakat ne yazık ki o gün yeterince tedbir almış olmamıza rağmen, bu olayla alakası olmayan Kürt vatandaşlarımıza zarar verildi. Bazılarının camları kırıldı. Hemen akabinde evlerinin camlarını değiştirdik. Bir ev kaldı o da en kısa zamanda değişecek. Cenazenin hemen sonrasında tansiyon bu kadar yüksek olunca olaya karışmamış Kürt vatandaşlarımızı buraya çağırdım. Aynı zamanda ilçenin ileri gelen (aralarında esnafların da bulunduğu) 30-40 kişiyi ve Belediye Başkanımızı buraya çağırdım. Kendilerine sağduyu çağrısı yaptık. Bu da büyük oranda yararlı oldu. Bunun yanında üç ilçe başkanımızı(partileri kastediyor) çağırdım ve sürece katkıda bulunmalarını istedim. Konuyla ilgili esnaflarımızla görüştüm. Ailelere ihtiyaçlarını karşılama imkanı vermelerini aksi taktirde haklarında işlem yapılacağını söyledim. Ailelere çocuklarını okula göndermelerini söyledim, nitekim dün itibariyle çocuklar okula başladılar. Güvenliklerini sağlamak için okullarımızda emniyet ekipleri bulunduruyoruz. Olaya karışmamış Kürt vatandaşların (çok azı hariç) hayatları normale dönmeye başladı.

Cuma namazına gitmek isteyen herkese gidebileceklerini söyledik. Orda bir sıkıntı yok. Alışveriş konusunda ise esnafları uyardık. Büyük bir kısmı satmaya başladılar.

Satmayan esnaf hakkında bir işlem yapılmadı. Dışardan gelen epey kişi olabilir. Bildiğim kadarı ile tutuklanan kimse olmadı. Hasar gören 4-5 ev var.”

iii. Belediye Başkanı Osman ACAR İle Yapılan Görüşme

Bu beldede Türk-Kürt meselesi hiçbir zaman yaşanmamıştır. Bu münferit bir olaydır. Yazları meyve toplamaya Güneydoğu'dan işçiler gelir. Binaların satılması ve beldenin terk edilmesi gibi bir husus bizim tarafımızdan kesinlikle teklif edilmedi. Aradaki bir aracı Güneydoğu'da bunun yaygın olduğunu söyledi. Cinayete karışan aile bölgeyi terk eder dedi. Biz böyle bir şey düşünülüyor ise destek oluruz dedik. Ama teklif bizim değildi. Her gün dışarı çıkıp vatandaşlarla konuşuyoruz. Olaylar normale dönecek, döndü de zaten. Bu olayı sakın kimse başka yöne çekmesin. Dışarda kimse Türk-Kürt diye bir şeyden bahsetmiyor.

D. TESPİTLER

- a.** Olayın tarafı olmayan kişiler etnik kökenleri dolayısıyla saldırılara maruz kalmıştır.
- b.** Olayın tarafı olduğu iddia edilen kişilerin ailelerinde iki kişi tutuklanmış olmasına rağmen, aileler de cezalandırılmak istenmiştir.
- c.** Şu anki yetkililere mal edilemeyecek yılların getirdiği bir hassasiyet sonucu menfur hadiseler yaşanmıştır.
- d.** Saldırı düzenleyen kitle irtibatlı ve organize bir şekilde bir araya gelmiştir.
- e.** Saldırıya farklı ilçelerden katılım olmuştur.
- f.** Olaya karışmayan Kürt vatandaşlarının evlerine saldırı yapılmadan önce, Türk vatandaşları saldırıya uğramamak için evlerinin camlarına Türk bayrağı asmışlardır.
- g.** Bayrakların aynı büyüklükte olduğu gözlemlenmiş ve saldırıdan önce asılmış olması bayrakların bir grup veya kişilerce dağıtılıp dağıtılmadığı konusunda soru işareti oluşturmuştur.
- h.** Emniyet güçleri saldırılar vuku bulduğunda derhal olay yerine ulaşmışlar ve hadiselerin büyümesi engellenmiştir.
- i.** Can kaybı olmamakla birlikte, olay esnasında fenalaşan ve sağlık sorunları yaşayan kişiler olmuştur.
- j.** Olaylarda, cinayet ile hiç ilgisi olmayan Kürt vatandaşlarına ait ev ve arabaların camları kırılmıştır.

- k.** Saldırlara karışan 20 kişi gözaltına alınmış, ancak herhangi bir tutuklama olmamıştır.
- l.** Olaylardan sonra bir kısım esnaf kendi isteği ile bazı esnaflar da aldıkları tehdit sonucunda Kürt vatandaşlara gıda satışı yapmamışlardır.
- m.** Kürt vatandaşlara gıda vs. ihtiyaçlarını satmayarak ayrımcılık suçu işleyen esnaflar hakkında hiç bir işlem yapılmamıştır.
- n.** Kürt-Türk vatandaşları arasındaki komşuluk ilişkileri zedelenmiştir.
- o.** Aileler çocuklarını okula gönderememişlerdir.
- p.** Basına yansıyan bilgi kirliliği sonucu kişilerin yetkililerce tehcir edilmek istendiği iddiası taraflarca yalanlanmıştır.

E. SONUÇ VE ÖNERİLER

- a.** Komşuluk ilişkileri ve esnaf-vatandaş arasındaki gerginliğin ortadan kalkması için Vali, Kaymakam ve yetkililerin kolaylaştırıcı bir rol oynaması gerekmektedir.
 - b.** Kürt vatandaşlara yönelik ambargo koymakta ısrar eden esnafa, işledikleri ayrımcılık suçu sebebi ile gerekli cezai işlemler yapılmalıdır.
 - c.** Bayrağın, Türk ve Kürt vatandaşları ayrıştırıcı bir biçimde kullanılması, bayrağın bir hedef gösterme aracı olarak kullanılması önlenmelidir.
 - d.** Saldırı düzenleyenlerin birlikte ve organize bir şekilde bir araya gelip gelmedikleri araştırılmalıdır.
 - e.** Vatandaşların can güvenliği altında yaşamalarına neden olan her türlü ayrımcılık uygulamaları cezalandırılmalıdır.
 - f.** Kürt-Türk meselesi hakkında yılların getirdiği bu hassasiyet devlet yetkililerince göz ardı edilmemeli, sorunların büyümemesi için gerekli tedbirler alınmalıdır.
 - g.** Devlet ulus devlet politikasından vazgeçmeli, kısıtlanan, engellenen ve gasp edilen bütün haklar iade edilmelidir. Kürt meselesinin eşitlik ve adalet temelinde çözümü için bugüne kadar yapılan ve bundan sonra yapılması gereken bütün düzenlemeler anayasal güvence altına alınmalıdır.
- MAZLUMDER, vatandaşların can güvenliği tehdidi altında yaşamalarına neden olan bu türden ayrımcılık uygulamalarının takipçisi olmaya devam edecektir.

Kırılan Camlar Değiştiriliyor

Bayrak Asan Evler

Camları Taşlanan Arabalardan

KIRAN Ailesi İle Görüşme

Türk Bayrağı Asan Evlerle Yapılan Görüşmelerden

KIRAN Ailesi Evinin Önünde MAZLUMDER Heyeti

